

Mély-ég objektumok

Észlelő	Észlelés	Műszer
Bajor Péter (Székesfehérvár)	1	20,0 SC
Berente Béla (Kocsér)	3	16,0 Y
Csillag Attila (Arad, RO)	2	19,0 T
Dán András (Etyek)	4	35,5 T
Epres Zoltán (Nyáregyháza)	1	10,0 T
íjf. Erdei József (Bogyiszló)	2	10x50 B
Gulyás Krisztián (Veresegyház)	6	20,0 T
Hamvai Antal (Nagyhalász)	2	20,0 T
Kernya Gábor (Sükkösd)	1	10,0 T
Rózsa Ferenc (Vác)	2f	10,0 L
Sánta Gábor (Kisújszállás)	1	10x50 B
Szabó Gábor (Monor)	16	20,0 T
Szóllósi István (Nyáregyháza)	2	25,0 T
Tóth Zoltán (Fertőszentmiklós)	6	27,0 T
Willand Péter (Ecsegfalva)	1	10x50 B

Január-február hónapokról 15 fő 48 vizuális és 2 fotografikus észlelése érkezett be. Rövidítések: GX= galaxis, GH= gömbhalmaz, PL= planetáris köd, DF= diffúz köd, LM= látómező, EL= elfordított látás, KL= közvetlen látás, T= Newton-reflektor, SC= Schmidt-Cassegrain-távcső, Y= Yolo-távcső, L= refraktor, B= binokulár.

Az év első két hónapja a nem kifejezetten hideg téli időjárás mellett nem örvendeztette meg túl sok, mély-ég észlelésre alkalmas éjszakával észleelőinket. A megfigyelésre ajánlott objektumokon (csillagképeken) kívül is sok észlelés érkezett más csillagképek objektumairól, ami természetesen észleelőink joga, de nem könnyíti meg a rovat összeállítását. A két hónap során többen is küldtek két alkalommal észleléseket: Szabó Gábor (diffúz ködökről), Dán András, Tóth Zoltán és Gulyás Krisztián. Köszönjük a lelkes, kitartó munkát.

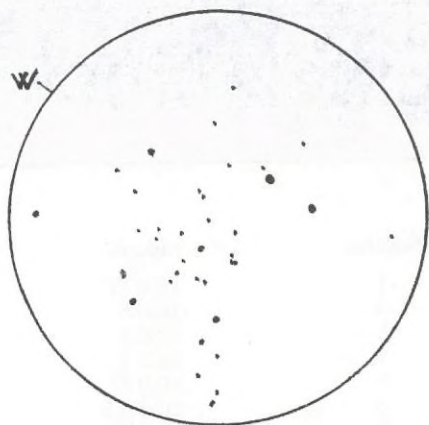
NGC 1907 NY Aur

10,0 T, 66x: Az M38-hoz közel található halmaz 66x-osnál bontás nélküli, diffúz ködszerű, közel egy széles kettőshöz. 150x-esnél már szögletes formát és néhány felbontott csillagot mutat. (Epres Zoltán)

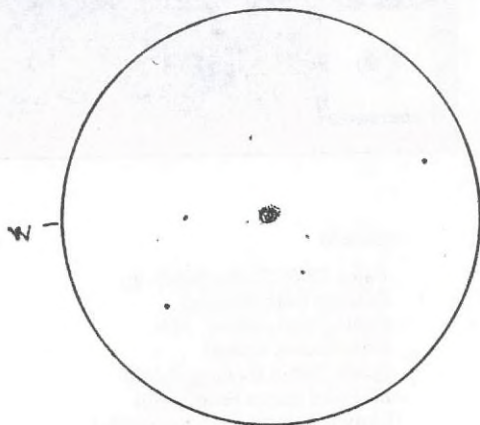
25 T, 60x: Az M38-tól DDNy-ra, még egy LM-ben, fénypamacsként, de némi bontással látható. 172–240x-esnél egy fél LM-t töltenek ki (6'x4'). Erdőbene mellett észlelve a NY-ban kb. 30 csillagot becsültünk. (Szóllósi István)

27 T, 214x: Az M38-tól fél fokra lévő kis NY kb. 30 csillaga látható 14^m–15^m-ig. A halmaz közepén egy 11^m,0 körüli csillag, s több kettős is látható. (Tóth Zoltán)

A korábban már közölt, könnyen elérhető NY azért nem a legkönnyebben, inkább 15–20 cm-es távcsőátmérettől bontható, a nagyobb műszerekkel persze lényegesen könnyebben.

NGC 1907 Aur NY
27,0 T, 214x, LM = 12'

NGC 2022 Ori PL
16,0 Y, 200x, LM = 13'

NGC 2022 Ori PL

16 Y, 200x: Halvány, diffúz szélű korongocska, közepe felé fényesedik, kör alakú. (Berente Béla)

20,0 T, 333x: Elég nehéz PL, kb. $12^m,6$ fényességű, és talán $20''$ méretű. A viszonylag sok csillag miatt (Tejút pereme) elég nehézkes megtalálni, UHC szűrőn keresztül szürkészöld színűnek tűnik. (Gulyás Krisztián)

20,0 T: Kicsi, $20''$ - $25''$ -es PL, már 100x-osnál gyenge kis korongot mutat egy fényesebb csillagpártól DK-re. A nagyítást jól bírja, némi szemszoktatás után mintha elliptikusnak tűnne É/D-i irányban, s talán valamiféle központi csillag is sejthető, de ez bizonytalan, amit az utána megnézett katalógus „igazolt”. (Hamvai Antal)

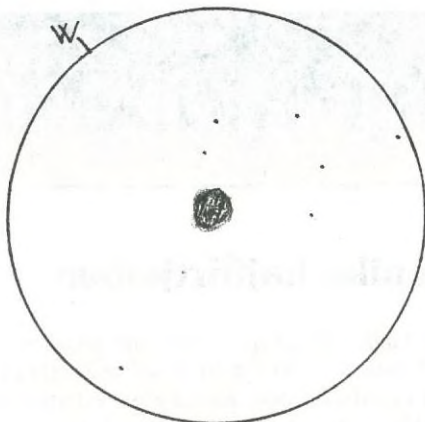
35,5 T: 65x+LPR szűrővel azonnal észrevehető a diffúz megjelenés, s jól megkülönböztethető a környező csillagoktól. 100x+O III szűrő: Körszimmetrikus, határozott szélű köd, egyenletes fényességgel, $20''$ körüli mérettel. 210x: Változatlan megjelenés központi csillag nélkül. Így már kissé nagyobbak ($30''$) tűnik. 600x: Némi (20%) lapultság érezhető K/Ny-i tengellyel és egyenetlen fényeloszlással. A közepe talán sötétebb, mint a külső perifériák. (Dán András)

A már korábban szintén feldolgozott PL most Dán András igen részletes (kétféle mély-ég szűrőt is alkalmazó) feldolgozása miatt indokoltan került ismételtten a rovatba.

IC 435 Ori DF

15 T, 90x: Kisméretű, halvány DF, ami K-re található az NGC 2023 DF-től. Alacsony felületi fényességű, körszerű. A központi csillag körül picit intenzívebb a fénylés, és a K-i perem is fényesebbnek tűnt. (Szabó Gábor)

20,0 T, 200x: A megvilágító csillag az egész objektumot beragyogja, azonban EL-sal előtűnik egy $3'$ -es ködösség a csillag körül, kissé (nagyjából) négyszög alakú, meglepően fényes. (Szabó Gyula)

IC 435 Ori DF
15,0 T, 94x, LM =30'

30,0 T, 100x: Alakja elég nehezen határolható be. EL-sal különböző irányokból látszik a kiterjedése. Leheletfinom, talán feleakkora, mint az NGC 2023. Egy kis ügyeskedéssel az is behozható a LM-be. (Schné Attila)

Az NGC 2023 Ori diffúz ködről már közöltünk feldolgozást (Meteor 1996/4.), míg az IC 435-ről nem. A kisebb és halványabb reflexiós köd igazán megérdemli, hogy az archívum anyagából kiegészítve bemutassuk Szabó Gábor 15 T-vel végzett észlelését.

A viszonylag rövidebb, és kevesebb objektumot tartalmazó feldolgozás talán nem kifejezetten az észlelők és a rovatvezető hibájaként fogható fel. Sokkal inkább az egyébként mostmár jórészt elfogadott szabad választású észlelési rendszer eredménye. A beérkezett anyagban még

számos kiváló észlelés található, főként a ritkábban (ill. 1–2 évvel ezelőtt meghonosodott) DF+RF ködökből lehetne válogatni az Ori, Aur sőt a Tau csillagképek területéről. Azonban azt a tényt el kellett ismerni, hogy a viszonylag könnyebbek, pl. az NGC 1788, 2023, 2024, 2174–75 stb. Ori DF ködök éppen 1996–97 folyamán kerültek közlésre, míg a rovatvezetőhöz számos egyedi objektum észlelése is érkezett. Igen jó lenne, ha egy-egy objektumra 2–3 észlelőtől is érkezne megfigyelés. Ezért nem kerülhetett most feldolgozásra jónéhány, egyébként közlésre alkalmas, érdekes észlelés. Ugyanakkor a nyílthalmazok ismételt feldolgozása több megfigyelőnknek nem igazán érdekes, amit meg is lehet érteni. Természetesen ezek az objektumok (még leíró észlelésekkel is) lehetnek érdekesek, és egy-egy újabb megfigyelő-generáció számára a közlést és a joggal elvárt szerepeltetést biztosítják, az ugyancsak „agyonészlelt” galaxisok garnadájával együtt. A rovat vezetője ez alkalommal is megköszöni a számos helyről érkezett ötleteket, véleményeket.

Ugyancsak köszönet és elismerés illeti meg Rózsa Ferencet két ágasvári mély-ég fotójáért, melyek közül az NGC 281 Cas DF külön közlést is megérdemel.

A tavaszi, remélhetőleg használhatóbb mély-eges éjszakákhoz jó munkát kíván:

PAPP SÁNDOR

ASTROBASE BBS

Várjuk hívásodat az ASTROBASE BBS-ben (79/324-600)!

Csillagászati képek, grafikák, képfeldolgozó programok; Magyarország egyik leggazdagabb válogatott animációgyűjteménye; Katalógusok, csillagászati adatbázisok; Professzionális csillagászati bemutató- és oktatóprogramok; Napi METEOSAT meteorológiai felvételek és animációk; Földrengések és sarki fény előrejelzések stb.

Az **ASTROBASE BBS-t** a Magyar Csillagászati Egyesület és a Bajai Observatórium Alapítvány üzemelteti.